

ВИСНОВКИ

На основі вивчення традицій народно-хорового виконавства, яке склалося на Україні (традиційний народний хоровий спів та його сучасний вигляд), опрацювання творчого доробку композиторів-класиків, композиторів-аранжувальників, диригентів-практиків і власного досвіду автору пропонуваного посібника «Мистецтво хорового аранжування для народного хору» по можливості вдалося висвітлити всі типові випадки перекладання для різних складів народних хорів. Однак, стає зрозуміло і те, що на практиці зустрічаються народні пісні, авторські твори, які мають особливі, тільки їм властиві, риси, пов'язані із виконавським стилем, виконавською манерою регіонів України, які при перекладанні потребують особливого підходу, висувають певні специфічні, характерні вимоги, яким не завжди можна запобігти або надати типові рекомендації. Тому наведені приклади аранжування не можна вважати єдино правильними. Вони можуть мати інші варіанти. Все залежить від професійної ерудиції аранжувальника, і перш за все, від глибинних знань традицій і особливостей народно-хорового виконавства.

Аранжування – дисципліна творча, яка передбачає наявність у студентів, майбутніх диригентів певної суми знань з фольклористичних дисциплін (народна пісенна творчість, етнографія, запис і розшифровка народних пісень, народне багатоголосся, аналіз народно-пісенної творчості регіонів України), хорознавчих (теорії і історії народно-пісенного виконавства, методики роботи з народним хором), музикознавчих (гармонія, поліфонія, аналіз музичних творів, історія української музики) і відмінних глибоких знань – природи звучання народного хору. Окрім всього, ця дисципліна вимагає певної винахідливості і фантазії. Зрозуміло, що навіть відмінні знання всіх розділів програмового матеріалу не гарантують досконалого рівня аранжувань, і його не всі можуть досягнути. Потрібно ще дещо. Видатний російський композитор М.А. Римський-Корсаков у праці «Основи оркестровки» писав: «Аранжування – це творчість. А творчості навчити не можна». Але до цього треба прагнути.

Суттєвим, думається, є застереження від вільного поводження з оригіналом. Тому в посібнику наводилися приклади аналізу аранжувань, які є ілюстративним матеріалом коректного, ввічливого ставлення до оригіналу (народної пісні чи авторської композиції). Та попри всі рекомендації посібника можливі й такі варіанти опрацювання оригіналу, коли автори нічого, окрім самої вокальної мелодії не залишають, нехтуючи всілякими правилами і нормами хорового аранжування. Але тоді ми вже матимемо справу не з аранжуванням твору, а з його гармонізацією, з обробкою. А це вже інша частина посібника – «Гармонізація і обробка народної пісні».